

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

37. An qui, v. g. suscipit ordines minores ab Episcopo domicilij, possit variare, & suscipere Subdiaconatum ab Episcopo originis propriae, & postea Diaconatum, & Sacerdotim ab Episcopis beneficiorum? ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

2. Sed nonnisi affirmatiuam sententiam tenet Franciscus Zypæus in suis eruditissimis consultationibus Canonibus, lib. 1. tit. de arate, & qualitate ordinandorum, consil. 3. quia hic variatio non contingit circa vnum & idem subiectum, sed respectu diuertorum: quoniam Ordo susceptus v. g. Diaconatus distat à suscipiendo v. g. Sacerdotij, itaque vt exclusi sit variatio quoad vnum, qui & natura irreputabilis est, nihil vetat quoad alterum variare, & alterum Episcopum adire: si quidem nullus id iuris textus prohibet: & regula est, vt iure permillum censetur, quod non inuenitur prohibitum: sed magis quoddam iure expressa sit concessio, vt adire liceat, quoniamque libeat, originis, domicilij, aut beneficij, Episcopum; neque hanc exceptio adiciatur, neque verò vliubi decernatur, quoddam per additionem vnius Episcopi, alter fiat alienus, seu non proprius. Ordinationis autem legitimæ causa efficiens est propria ex vna trinum causarum, originis, domicilij, iurisdicção ordinantis in ordinandum: qua mente, manet legitima possibilitas effectus n. que pactis, aut factis priuatorum, manente causa, potest ea legalis possibilitas tolli. Et verò in l. 2. §. 4. & 20 ff. de opt. legat. optione assignat semel facta omne ius consumitur, sed rei eligendæ non omnibus autem exhibitis, quoad non exhibita integra manet optio dicta l. 4. & rationem assignat dicta l. 20. huius iuris: cur voluntatem optans mutare non possit. Quia omne ius priuatum, inquit, testatione consumitur: quoniam res continuo eius simul ac se dixerit eam sumere: itaque quoniam non eadem ratio in casu nostro obtinet, additione vnius Episcopi non tollitur facultas à iure concessa pro alio ordine alium ad eundem, quem aliquando ius adire permiserit.

Sup. hoc in Ref. nor. leg.

3. Notandum est etiam hic obiter supra dictum Zypæum vbi supra docere, non obstante Decreto Clementis VIII. die I. Iunii 1599. posse hodie Regulares ordinari ab Episcopo originis: nec id à Concilio Tridentino prohiberi, nec à dicto Decreto, neque ab vsu contrario. Sed aduersus hanc sententiam vide Mollesium loco citato n. 23. & Mirandum in Manual. Prælatorum, tom. 1. quest. 38. art. 2. Et certò hodie ex vi Decreti Clementis VIII. Regulares non audent mittere subditos pro suscipiendis ordinibus, nisi ad Episcopos Diocesanos.

Sup. hoc Decreto in 10. 7. tr. 1. leg. lata doctrinam Refol. 127. & Vide etiam alios vers. eius not.

RESOL. XXXVI.

An subditus, si elegit, v. g. pro Ordine suscipiendo Episcopum domicilij, possit postea variare, & sumere Ordines ab Episcopo originis, vel beneficij? Ex part. 8. tr. 2. Ref. 9.

§. 1. Negatiue respondet Barbosa de potest. Episcopi, part. 2. allegat. 4. num. 1. vbi sic ait: Illud in hac materia est valde notandum quòd si subditus aliquo ex prædictis tribus modis semel elegerit vnum Episcopum à quo aliquem Ordinem suscepisset, non possit variare, & assumere alios Ordines ab alio ex dictis Episcopis, nisi Episcopus qui prius illum ordinauit, iudicasset cessare causam ordinationis, & remittere ordinatum ad alium ex dictis Episcopis: ita post Archid. in cap. nec captanda, de concess. præb. Achil. de Grassis decis. 13. de pensionibus, Quarantam & Riccium obseruat Molles. dict. cap. 2. n. 10. reddens rationem, quia si semel factus est subditus Episcopi ordinantis, cuius est onus provide illi de beneficio, & sic de aliis iuribus Episcopalibus, non potest talis subditus eligere alium Episcopum in præiudicium electi per primam ordinationem. Ita Barbosa, cui etiam adde Paflecium in praxi, part. 1.

cap. 1. art. 2. num. 4. qui citat Quarantam
 2. Sed ego in part. 6. tract. 7. refol. 3. §. 1. pro contraria sententia adduxi contra Mollesium, ordinatum nunc addo Auerfiam de Sacram. Ordin. quæst. 3. §. 1. vbi ita asserit. Sufficit demum, qui libet ex his modis subiectionis: ita quòd si quilibet sit ordinatus ex vno loco, & habeat beneficium non requirit residentiam in alio, & domicilium perpetuum in alio, poterit à quolibet ex his Prælatis promoueri, & sumitur ex l. Senatores, ff. de Senatoribus. Et finaliter ad vnum Ordinem ab vno, & alium ab alio. Ita hanc sententiam tenet etiam Squillante de praxi leg. Cleric. cap. 4. num. 236. vbi ex Nouario testatur Curia Archiep. Neapolitan. fuisse resolutam, ordinatum in loco domicilij, posse ordinari in loco beneficij.

RESOL. XXXVII.

An qui v. g. suscipit Ordines minores ab Episcopo domicilij, possit variare, & suscipere Subdiaconatum ab Episcopo originis propria, & pariter, & postea Diaconatum & Sacerdotium ab Episcopi beneficij?

§. 1. CASus in Praxi sæpius potest contingere, & probabilis admissi contra Barbolam, Riccium, Quærantam, & alios. Et quia scio virtus doctoris nimis pueris euissse, nunc iterum illum firmabo ad doctrinam hanc. Trullench de Sacram. lib. 6. cap. 1. vbi sic ait: Aduertit, & dicit valde notandum in hac materia B ubosa, Mollesius, & alij, quòd si subditus aliquo ex tribus modis prædictis elegerit vnum Episcopum, à quo aliquem ordinem suscepisset, non possit variare, & assumere alios Ordines ab alio ex dictis Episcopis; nisi Episcopus, qui prius illum ordinauit, iudicauerit cessasse causam ordinationis, & remitteret ordinatum ad alium ex dictis Episcopis. Ita colligit Archidiaconus in cap. ne captanda, de concess. præb. Et reddunt rationem, quia semel factus est subditus Episcopi ordinantis, cuius est munus provide illi de beneficio, & sic de aliis iuribus Episcopalibus; non potest talis subditus eligere alium Episcopum in præiudicium electi per primam ordinationem. Consequenter idem Barbosa lib. 1. de iure vniuerso, cap. 33. num. 39. tenet eam quæ habet plura Beneficia in diuersis Diocæsis, si elegerit vnum Episcopum, à quo incipit ordinari, non posse postea Ordines suscipere in alia Diocæsi, ratione alterius beneficij. Nihilominus tamen, cum bona venia tantorum Doctorum, existimo talem potest post susceptionem vnius Ordinis variare, & ab alio Episcopo ordinari: tum quia, etsi hunc Episcopum modo elegerit, non idèò desinit esse subditus à iure aliorum: ergo, dum variat, vtiat iure suo; consequenter nemini facit iniuriam: tum quia per primam electionem non abdicant à se ius eligendi, quod habebat: tum quia Doctores citati, non vniuerso. Tertiò Episcopus, absolute docent, habentem plura Beneficia in diuersis Diocæsis, possit à quo maluerit Antistite ordinari: tum & præcipue, quia id nullo iure reperitur expresse prohibitum: nec id cap. ne captanda, quod citat Archidiaconus, est contra nos: nam illud solum loquitur de illo, qui habet facultatem à Pontifice ad acceptandum Beneficium, quod prius vacauerit; qui quidem, antequam Beneficium

INTOT
 Opera
 Tom. 1. & 2.
 E III

neficiam vacet, non potest acceptare determinatum beneficium, sed tenetur acceptare primum beneficium quod vacauerit: quæ quidem capitis dispositio non videtur accommodabilis nostro casui, præcipue cum sit odiosa, & consequenter non extendenda. Quæ quidem sententia, me consulto, anno 1635. fuit in praxi acceptata in hac Diocesi Valent. in quodam Beneficiario habente vnum beneficium in Diocesi Segobriensi, qui cum suscepisset ibi ratione illius beneficii Subdiaconatum, postea ratione alterius beneficii in Diocesi Valentini suscepit alios Ordines. Hucusque Trullench, satis probabiliter.

RESOL. XXXVIII.

An supradicta opinio in aliquo casu irritetur?
Et an hoc non solum in maioribus, verum etiam in minoribus Ordinibus locum habeat?
Et an laicus promoueri ad primam Tonsuram possit etiam per Episcopum non suum?
Et notatur quod in isto casu non incurrit suspensionem, quæ ipso iure Sacri ordinis incurret, si ab alio Episcopo Ordinem susciperet. Ex part. 8. tract. 2. Resol. 10.

§. 1. **R**espondeo affirmatiue. Et ideo si aliquis à priori Episcopo originis Ordinem aliquem accepisset ad titulum beneficii residentiam requirentis, vel ad titulum patrimonij pro vtilitate, vel necessitate Ecclesie, iuxta formam Concilij Tridentini sess. 23. de reform. cap. 16. quo casu non poterit noui domicilij Episcopus ei Ordines conferre, inconsulto priore Episcopo, à quo perquirere debet, verum iusta illa causa, quæ ad collationem Ordinum coegit, cessauerit, vel adhuc vigeat, & si adhuc eadem causa perdurauerit, remitti debet, vt inferuiat Ecclesie, cuius gratia fuit ordinatus, vt apparet ex d. cap. 16. sess. 23. de reformat. & docet additio ad summam Bullarij Quarantæ in verb. Ordo, vers. circa tertium pag. 351. quem sequitur Bartholom. Vgolin. d. tract. §. 2. in fine, & refert Piafecijs in praxi Episcop. 1. part. cap. 1. de confer. Ordinib. n. 9. ampliat. 2. Aloysius Riccius d. praxi Ecclesiastica, decis. 306. num. 4. quamuis ibidem in vers. Ceterum, affirmet, contrarium consultuisse nonnullos Episcopos domiciliarios ordinare cupientes, scilicet Clericos, qui ab eorum originis Episcopis Ordines sumplerunt, eo quod variatio maxime in Ordinibus, & aliis spiritualibus prohibeatur, ex Archid. in cap. nec captanda, de concess. prebend. Aclmll. de Grassis decis. 13. de penson. & alijs & probatur ex Clement. 1. de renunt.

2. Quæ omnia, non solum in maioribus, verum etiam in minoribus Ordinibus locum habebunt, imò in minoribus Ordinibus maior ratio est, cur prohibeatur Episcopus, nisi post quæsitum legitime domicilium Ordines conferre, quia tunc ponitur fundamentum sine quo reliqui Ordines conferri non possunt, & ab eo tempore ordinatus eximitur à potestate seculari, concurrentibus cæteris adminiculis: vt notat Rebuff. de literis dimisso. n. 16. Quaranta d. verb. Ordo, quos sequitur Piafecijs d. loc. n. 9. ampliat. 1.

3. Ex quo apparet, non modico errore lapsum fuisse Guid. Pap. decis. 44. dum existimauit, posse laicum promoueri ad primam Tonsuram, etiam per Episcopum non suum (cui & conuenienter tradita per Petr. Alph. de Vasconcel. in harmonia rubr. titul. de temp. ordin. num. 7.) si quidem manifestè conuincitur ex iam dictis, & ex cap. fin. de temp. ordin. lib. 6. quem

etiam reprehendit Petr. Barbosa in l. 1. art. 3. n. 218. de iudic. licet in n. 220. affirmet, suspensionem, quam ipso iure Sacris ordinatus alijs incurreret, isto casu minime contrahi, etiam si ab alieno Episcopo primam Tonsuram suscipiat, ex Nauarr. conf. 25. n. 31. de temp. ordin. Et hæc omnia docet Narbona in Recopilat. lib. 4. titul. 1. leg. 20. n. 132. & seq. cui adde Marchinum de sacram. Ordin. praxi. 1. part. 5. cap. 5. n. 20.

RESOL. XXXIX.

An Episcopus possit ordinare aliquem qui fortuito natus est in sua Diocesi, ita vt sit ei subditus originis? Ex p. 8. art. 2. Ref. 11.

§. 1. **A**ffirmatiue respondet Gaspar Hurtadus de sacrament. Ordin. difficult. 7. vbi ita asserit: Quilibet rament fit subditus Episcopo quoad susceptionem Ordinum (vt exprimitur in c. cum nullus, de temporibus ordinationum, in 6.) aut ratione natiuitatis in Diocesi illius (ad quod credo fuisse, quod in ea fortuito natus sit, quia in ea erat causa itineris, vel negotij) ita ille, in cuius fauorem faciunt Doctores, quos citat Narbona lib. 4. titul. 1. leg. 20. num. 141.

2. Sed communis sententia est in contrarium. Dico igitur, quod licet fortuitus quis domicilium in ea patria, vbi natus est ipsemet, qui ad Ordines promoueri desiderat, ex eodem cap. cum nullus: nam natiuitas propria facit eum in eo loco, vbi natus est ipse leg. 1. ff. ad municip. leg. municipes. ff. de verb. significat. leg. ciues. C. de incol. lib. 10. docent Imola, Paulus, Alexander in leg. huiusmodi, §. legatum ff. de leg. 1. Felinus cap. Rodulphus, conclus. 5. de rescript. Menochius lib. 6. de presump. presump. 42. num. 4. Bologn. in repet. Extraneitatis Theodesy, 11. part. vers. natura suos ciues, vbi dicit, quod quis sit ciuis, vbi ortus est, & docet Grammat. voto 10. num. 15. quod præter natiuitatem est veritas, vnde potentior est ciuitas originis, quam alia quælibet. l. origine, C. de municip. & origin. lib. 10. Cald. Pereira in suo conf. pro D. Ioan. à Tassis, num. 6. probat Ord. Lusit. lib. 2. tit. 56. in princip. ibi Aquelle que dicitur, ou de seu termo for natural.

3. Hoc tamen intelligendum est ex parentibus, qui habent domicilium in eo loco, vbi ipse filius natus est, non qui nascitur casu, & fortuito ex parentibus alibi pergentibus, vel ad tempus motam trahebentibus in aliquo loco, vbi natus est; nec enim contrahit ciuitatem originis, sed in eo loco vbi parentes proprium domicilium censentur habere, ex l. 1. C. de cap. & postlim. reuerf. Bart. num. 4. & Platea in l. filius, num. 1. vers. quod intellige. C. de munic. & origin. lib. 10. Paulus & Alex. d. §. legatum. Felinus d. cap. Rodulphus in 5. concl. Ias. conf. 77. lib. 31. Gregor. Lop. l. 2. tit. 24. part. 4. verb. Maguer sea natural, & in his terminis proprius Episcopus non erit is, qui fuerit illius Diocesis, in quo promouendus natus fuit casu fortuito, sed erit Episcopus eius Diocesis, vbi parentes domicilium habuerunt, & fingitur ibidem natus. Et ita docet Thomas Vallascus in suis Allegationibus, tom. 1. allegat. 5. num. 20.

4. Et ideo Præpositus in 3. part. de sacrament. Ordin. quest. unica, dub. 14. num. 130. ita asserit. Episcopus originis, dicitur Episcopus loci, in quo quis natus est, cum parentes ibi haberent domicilium, vel saltem censetur natus. Quod dico, quia vt aliquis censetur Episcopus originis, non sufficit aliquem fortuito natum esse certo loco, v. g. in itinere, vel vbi parentes versantur negotiorum causa, habentes alibi

Quoad hoc in tom. 5. tit. 3. lege doctrinam ref. 44.